

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	36526
Nom	Aspectes legals d'informació, dades personals i macrodades
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	6.0
Curs acadèmic	2023 - 2024

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1332 - Grau en Intel·ligència i Analítica de Negocis/BIA	Facultat d'Economia	3	Primer quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1332 - Grau en Intel·ligència i Analítica de Negocis/BIA	22 - Dret del tractament d'informació	Obligatòria

Coordinació

Nom	Departament
MARTINEZ MARTINEZ, RICARD	55 - Dret Constitucional, Ciència Política i de l'Administració

RESUM

Aspectes Legals en el Tractament d'Informació, Dades Personals i macrodades és una assignatura obligatòria que s'imparteix en el tercer curs del Grau en Intel·ligència i Analítica de Negocis, durant el primer trimestre i la seua càrrega lectiva és de 6.00 crèdits ECTS. Els continguts que s'abordaran en aquesta assignatura es refereixen a la definició del marc bàsic de legalitat amb particular atenció als drets fonamentals. S'abordarà l'estudi de l'estructura del nostre Ordenament i les seues implicacions en l'àmbit professional, amb particular atenció als drets fonamentals. Des d'un punt de vista sectorial es considerarà el marc jurídic de la protecció de dades, la regulació dels serveis de la societat de la informació i l'evolució del marc jurídic de la intel·ligència artificial. Es completarà la formació de l'estudiant amb l'anàlisi dels models de disseny i gestió de projectes d'analítica de dades i intel·ligència artificial i una particular atenció a la dimensió ètica de la tecnologia.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

Aquesta assignatura guarda una relació instrumental amb el conjunt del pla d'estudis. El compliment normatiu, -el compliance-, és alhora instrument i substrat bàsic per a qualsevol desenvolupament en l'àmbit del Bussiness Intelligence. Complir les normes no sols és una precondition. Així, la Direcció Estratègica i la Direcció de la Tecnologia i la Innovació impliquen l'assumpció de rols de lideratge que assegurin el compromís de l'organització amb el Dret i els drets. Els Fonaments de Programació i Algo

COMPETÈNCIES

1332 - Grau en Intel·ligència i Anàlisi de Negocis/BIA

- Que els estudiants sàpiau aplicar els seus coneixements al seu treball o vocació d'una forma professional i posseeixen les competències que solen demostrar-se per mitjà de l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seua àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguen la capacitat d'arreglar i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seua àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguen una reflexió sobre temes rellevants d'índole social, científica o ètica.
- Que els estudiants hagen desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per a emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Capacitat per a resoldre problemes, i per a comunicar i transmetre coneixements, habilitats i destreses, comprenent la responsabilitat ètica, igualitària i professional de l'activitat de la Intel·ligència i Anàlisi de Negocis.
- Capacitat per a prendre decisions de forma autònoma en entorns digitals caracteritzats per l'abundància i dinamisme de les dades..
- Capacitat per a planificar, organitzar, controlar i avaluar la posada en marxa d'estratègies empresarials.
- Comprendre l'impacte de les variables econòmiques, polític-legals, socioculturals, tecnològiques i mediambientals sobre l'activitat empresarial.
- Capacitat d'anàlisi i síntesi.
- Capacitat per a analitzar i buscar informació provinent de fonts diverses.
- Capacitat d'aprenentatge autònom.
- Capacitat per a utilitzar les TIC, tant en l'àmbit d'estudi com en el desenvolupament professional.

- Capacitat per a definir, resoldre i exposar de forma sistèmica problemes complexos.
- Capacitat per a treballar en equip, amb el compromís per la qualitat, l'ètica, la igualtat entre persones i la responsabilitat social.
- Conèixer el marc legal i ètic bàsic per al desenvolupament d'activitats de tractament d'informació, dades personals i macrodades, així com per al comerç i contractació electròniques.
- Caracteritzar jurídicament els diferents tipus d'informació i avaluar els riscos i responsabilitats jurídiques del delegat de protecció de dades i altres agents encarregats del maneig de bases de dades.

RESULTATS DE L'APRENTATGE

Adquirir un coneixement suficient de conceptes bàsics de tots aquells aspectes jurídics i ètics necessaris en el marc de les activitats de la Intel·ligència i Analítica de Negocis, requisits que resulta necessari analitzar per a dissenyar, implementar, provar i implantar projectes corporatius.

Adquirir les habilitats pràctiques necessàries per a ser capaç d'identificar aquests requeriments ètics i jurídics, localitzar els recursos disponibles i utilitzar-los, així com comptar amb un vocabulari i habilitats suficients per a ser capaç de desenvolupar la seua tasca en equips multidisciplinaris així com identificar quan per al seu acompliment necessita acudir als serveis o el suport de professionals d'altres disciplines.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. 1.- Introducció al Dret.

1.- Dret: concepte i finalitat. 2.- L'ordenament jurídic. Els sectors de l'ordenament jurídic. La norma jurídica i el seu àmbit d'aplicació. 3.- Les fonts del Dret: La Constitució de 1978. 4.- La llei i els seus diferents tipus. 5.- El costum. 6.- Els principis generals del Dret. 7.- El valor de la jurisprudència en el nostre sistema jurídic. Especial referència al valor de les sentències emanades del Tribunal Constitucional. 8.-El soft-law

2. Els drets fonamentals i les tecnologies de la informació.

1.-Les generacions de drets: dels drets de llibertat als drets digitals. 2.- Desenvolupament tecnològic i garantia dels drets fonamentals. 3.-Especial consideració dels drets de l'esfera privada. 4.- Els drets digitals en la legislació espanyola.

3. El compliment normatiu des del disseny.

1.-Compliment normatiu: el compliance en les organitzacions. 2.-Responsabilitat proactiva i inserció del compliment normatiu en els models i processos de gestió de les organitzacions. 3.-Estratègies de compliment normatiu des del disseny.

4. Requeriments addicionals per a l'analítica de dades i la Intel·ligència Artificial en les organitzacions.

1.-Ètica de la intel·ligència artificial. 2.- Anàlisi de riscos en la intel·ligència artificial. 3.- Cap a un model europeu de governança de les dades.

5. El tractament de dades personals en Business Intelligence (I).

1.-El dret fonamental a la protecció de dades. 2.-Àmbit d'aplicació de la legislació sobre protecció de dades personals. 3.-Conceptes bàsics: dada personal, tractament, responsable del tractament i encarregat del tractament.

6. El tractament de dades anonimitzades en Business Intelligence.

1.- Distinció entre anonimització i seudonimització 2. Condicions per a l'anonimització de dades personals. 3.-Tècniques d'anonimització. 4.-Condicions per a l'ús de dades no personals en la legislació europea.

7. El tractament de dades personals en Business Intelligence (II).

1.-Principis de protecció de dades i responsabilitat proactiva. 2.-Condicions de legitimació per al tractament. Categories especials de dades. 3.-Protecció de dades des del disseny i per defecte. 4.- Anàlisi de riscos i avaluació d'impacte relativa a la protecció de dades. 5.-La subcontractació de serveis que comporten el tractament de dades personals. Especial consideració de les transferències internacionals de dades. 6.-Seguretat de les dades.

8. El tractament de dades personals en Business Intelligence (III).

1.-El deure de transparència. 2.-Drets d'accés, rectificació, supressió, portabilitat, limitació o oposició al tractament. 3.-El delegat de protecció de dades. 4.-Garantia administrativa dels drets: l'Agència Espanyola de Protecció de Dades. 5.-Infraccions i sancions en protecció de dades. 6.-Garantia jurisdiccional.

9. Fonts de dades.

1.-Condicions per a l'anàlisi de les dades pròpies de l'organització. 2.-Dades de fonts obertes: dades obertes i reutilització de dades del sector públic. 3.-Els portals de transparència. 4.-Condicions per a l'ús de dades personals obtingudes de fonts d'accés públic.

10. Marcos normatius sectorials (I).

1.-La regulació dels serveis de la societat de la informació. Cap a un mercat únic de serveis digitals. 2.- Màrqueting digital. De les cookies al neuromarketing. 3.-Analítica de recursos humans. Selecció de personal. Anàlisi de l'acompliment. 4.-L'ús de dades amb finalitats d'investigació. La investigació amb dades de salut. 5.- Gestió de riscos financers i actuàrials. 6.-Propietat intel·lectual i industrial.

11. Marcos normatius sectorials (II).

1. Identitat digital i signatura electrònica. 2. Intel·ligència artificial en les administracions públiques. 3.-La responsabilitat penal.

12. La construcció dels espais europeus de dades.

1. L'Estratègia Digital europea i l'Estratègia Europea de Dades. 2. La reutilització de dades: la Directiva Dades obertes. 3.-Data *Act: normes harmonitzades per a un accés just a les dades i la seua utilització. 4.-El Reglament Europeu de Governança de Dades. 5. L'Espai Europeu de Dades Sanitàries.

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes de teoria	30,00	100
Pràctiques en aula informàtica	30,00	100
Elaboració de treballs en grup	5,00	0
Elaboració de treballs individuals	5,00	0
Estudi i treball autònom	60,00	0
Preparació d'activitats d'avaluació	7,50	0
Preparació de classes de teoria	6,25	0
Preparació de classes pràctiques i de problemes	6,25	0
TOTAL	150,00	

METODOLOGIA DOCENT

L'alumne haurà d'adquirir les competències i habilitats sobre les matèries que figuren en els continguts del programa. Igualment haurà d'adquirir la capacitat d'analitzar-los, interpretar-los i aplicar-los a diversos supòsits teoricopràctics.

Per a aconseguir aquest objectiu, en el Pla pel qual es va aprovar el Grau en Intel·ligència i Analítica de Negocis s'atribueixen a "Aspectes Legals en el Tractament d'Informació, Dades Personals i macrodades" 6 crèdits ECTS, que impliquen 150 hores de dedicació de l'alumne, totes elles durant el primer quadrimestre del curs.

Les activitats a desenvolupar per l'alumne seran fonamentalment de tres tipus:

- Activitats presencials (a l'aula o lloc indicat) 60 hs.
- Activitats dirigides (fora de l'aula) 30 hs.
- Treball autònom de l'alumne (fora de l'aula) 60 hs.

La metodologia a emprar i la seua dedicació horària queda establida de la següent manera:

ACTIVITATS PRESENCIALS:

Les activitats presencials es duran a terme dos dies a la setmana al llarg del primer quadrimestre (2 h + 2 h). Es realitzaran activitats teòriques (exposició per part del Professor dels continguts del programa), pràctiques/dinàmiques i activitats complementàries, unes a l'aula habitual i altres fora d'ella.

De l'horari fixat per a cada assignatura en el Pla d'ordenació docent (POD) ha de restar-se un percentatge de temps de classe que és el destinat a activitats complementàries, també presencials. En el cas que aquestes no es realitzen, haurà d'esgotar-se tot l'espai temporal fixat en l'horari.

Així, les activitats presencials són de tres tipus:

1.-Activitats de docència presencial: Consistiran en la transmissió de coneixements teòrics per part de professor d'una manera dinàmica, amb acostament als supòsits de la realitat actual. 30 h. (vegeu cronograma en Guia annexa)

2.-Activitats aplicades:

Poden consistir en: resolució de problemes, pràctiques d'ordinador, elaboració de projectes, estudis i resolució de casos, simulacions, examen de retallades de premsa, exposicions públiques, treballs col·lectius, etc. Amb suficient antelació, el professor donarà als estudiants les instruccions necessàries sobre la seua realització. (30 h.) (vegeu cronograma en Guia annexa)

3. Activitats complementàries:

Són activitats de diferent naturalesa que es realitzaran a l'aula habitual en l'horari reservat per a l'assignatura o en un altre horari i dia diferent, fonamentalment en el cas d'assistència a jornades, conferències, visites a institucions, etc.

Entre les activitats complementàries s'inclouen també les proves de dinàmiques i coneixements que es realitzen (ex. Prova final global), les tutories individuals o col·lectives. (5 h.) (vegeu cronograma en Guia annexa)

TOTAL activitats presencials 60 h.

ACTIVITATS DIRIGIDES:

Es refereix a aquelles activitats no presencials que els alumnes realitzaran fora de l'aula, bé com a treball preparatori per a arribar a l'aula en condicions per a formar part activa en el desenvolupament de la classe de manera que coneguen amb anterioritat els continguts que es treballaran amb la resta dels companys a l'aula, bé per a ajudar a consolidar coneixements i habilitats que han sigut treballats prèviament en classe (lectura de lliçó, assistència a seminari, preparació de material per a les activitats aplicades, cerca de dades i informació en internet...)

Elaboració treballs individuals (5 h.) Elaboració treballs en grup (5 h.) Lectura prèvia de materials relacionats amb la lliçó setmanal i (25 min. setmanals x 15 setmanes= 6.25 h.)

Preparació d'activitats aplicades/dinàmiques (25 min. setmanals x 15 setmanes= 6.25 h.) Estudi i preparació de proves avaluables i examen global (7,5 h.)

TOTAL activitats dirigides: 30 h.

TREBALL AUTÒNOM DE L'ALUMNE:

Es refereix al treball que l'estudiant realitza de manera individual, fora de l'aula i sense la direcció del professor. Estudi dels continguts i dinàmiques per a l'adquisició de competències, habilitats i coneixements de l'assignatura.

TOTAL treball autònom: 90 h

Al llarg del curs, el professor podrà utilitzar la plataforma virtual "Aula virtual" (<http://aulavirtual.uv.es/>) per a depositar els materials necessaris perquè els estudiants puguin treballar en classe o fora de l'aula i per a comunicar-se amb els alumnes sobre qüestions relatives a l'assignatura.

AVALUACIÓ

El procediment per a l'avaluació de competències serà el de l'avaluació contínua, basada en l'assistència regular i participació de l'estudiant en les diferents activitats teòriques i aplicades que s'abordaran durant el semestre i en la realització d'una prova global final. Podran establir-se algunes sessions o activitats d'obligada assistència. Per a la valoració de l'assistència es requerirà un mínim del 80% de sessions assistides

Per a l'avaluació de l'alumne es realitzaran i avaluaran:

- Prova/es escrita/es que podran ser proves de tipus objectiu i incloure qüestions teòriques i/o problemes/pràctiques.
- Activitats aplicades (dinàmiques/activitats pràctiques) i complementàries. Podran ser individuals i/o en grup. La valoració es realitzarà a partir de l'elaboració, lliurament de treballs, memòries/informes i/o presentacions orals; així com assistència de l'estudiant a seminaris, jornades o altres activitats.

S'avaluaran com a mínim 2 dinàmiques/pràctiques d'entre les realitzades durant el quadrimestre.

Els percentatges assignats per a cada activitat en la modalitat d'avaluació contínua (activitats aplicades i complementàries avaluables) quedaran especificats en la Guia Acadèmica annexa, ("Annex del/de la Professor/a"), tenint en el seu conjunt un valor d'un 30% sobre la qualificació final.

La qualificació obtinguda en la part d'avaluació contínua es reservarà per a la segona convocatòria d'exàmens, però NO per al pròxim curs acadèmic. Les activitats pròpies de l'avaluació contínua seran no recuperables quan per la seua naturalesa no siga possible el disseny d'una prova que valore l'adquisició dels resultats de l'aprenentatge en la segona convocatòria.

REFERÈNCIES

Bàsiques

- AA. VV. Derecho de Internet. Barcelona, UOC, 2017.
- ARENAS RAMIRO, Mónica y ORTEGA GIMÉNEZ, Alfonso. Comentarios a la Ley Orgánica de Protección de Datos y Garantía de Derechos Digitales (en relación con el RGPD). Madrid, Sepin, 2019.
- COTINO HUESO, Lorenzo y MARTÍNEZ MARTÍNEZ, Ricard. Políticas de transparencia, calidad democrática y buen gobierno en MARTÍN CUBAS, Joaquín et. al. Política y Gobierno en la Comunitat Valenciana. Valencia, Tirant lo Blanch, 2020, págs. 453-464.
- LÓPEZ GUERRA, Luis et al.: Derecho constitucional, vol. I: El ordenamiento constitucional. Derechos y deberes de los ciudadanos, Valencia, Tirant lo Blanch, 2018.
- MARTÍNEZ MARTÍNEZ, Ricard. Inteligencia artificial desde el diseño. Retos y estrategias para el cumplimiento normativo. Revista catalana de dret públic, Nº. 58, págs. 64-81. Disponible en DOI: <http://dx.doi.org/10.2436/rcdp.i58.2019.3317>
- RALLO LOMBARTE, Artemi. Tratado de protección de datos actualizado con la Ley Orgánica 3/2018, de 5 de diciembre, de Protección de Datos Personales y Garantía de los Derechos Digitales. Valencia, Tirant lo Blanch, 2019.

Complementàries

- COTINO HUESO, Lorenzo et. al. Un análisis crítico constructivo de la Propuesta de Reglamento de la Unión Europea por el que se establecen normas armonizadas sobre la Inteligencia Artificial (Artificial Intelligence Act). Diario La Ley, 24 de Mayo de 2018, Wolters Kluwer.
- MARTÍNEZ MARTÍNEZ, Ricard. Inteligencia artificial, Derecho y derechos fundamentales, en DE LA QUADRA-SALCEDO Y FERNÁNDEZ DEL CASTILLO, Tomás (dir.). Sociedad Digital y Derecho. Madrid, BOE, 2018, págs. 259-278.
- RECURSOS WEB.
- Agencia Española de Protección de Datos, Sección de guías y herramientas. Disponible en <https://www.aepd.es/es/guias-y-herramientas/guias>.
- Comité Europeo de Protección de Datos. Guías, herramientas y recomendaciones. Disponibles en https://edpb.europa.eu/our-work-tools/documents/our-documents_en
- * En el aula virtual se insertarán las guías específicas de referencia para cada una unidad de conocimiento.